

Література:

1. Переваги та недоліки стратегії диверсифікації діяльності підприємства/ О.О. Цогла// Актуальні проблеми економіки. - 2007. - №5. - С.149-152.
2. Організаційно-економічний механізм диверсифікації діяльності суб'єктів господарювання/ М.Д. Корінько// Актуальні проблеми економіки. - 2008. - №6.- С. 135-142.

ЗНАЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ДЛЯ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА

С.С. Чеботар

Одеський національний політехнічний університет

Один з найважливіших чинників зростання ефективності виробництва є поліпшення якості своєї продукції чи наданої послуги. Воно розцінюється нині, як вирішальне умова її конкурентоспроможності на внутрішньому, а зовнішньому ринках. ТО

Аналіз витрат і прибутку — найважливіший елемент системи управління якістю, що орієнтована на оптимальний розподіл ресурсів. Теоретичні матеріали і практичний досвід підприємств доводять, що діяльність щодо підвищення якості необов'язково веде до економічного успіху. Тому подібна активність повинна оцінюватися з позиції господарської корисності.

Збільшення прибутків досягається завдяки лояльності клієнта і його позитивній особистій комунікації з навколишніми, сприятливому розширенню збуту. Зниження витрат є результатом удосконалення виробничого процесу і попередження помилок. Значення управління якістю для підприємства доведено багатьма емпіричними дослідженнями. Проте на практиці виявлено і ряд негативних прикладів підприємств, що не досягли успіху, не зважаючи на інтенсивну роботу з підвищення якості. Іншими словами, зусилля в галузі якості не завжди визначають економічний успіх. Не кожний захід в галузі якості обов'язково викликає зростання задоволеності клієнта пропорційно докладеним зусиллям, що, у свою чергу, підвищувало б його лояльність і забезпечувало б збільшення прибутку компанії. Можна припустити, що заходи щодо підвищення якості призводять лише до невеликого збільшення прибутку або зниження витрат до конкретного моменту (або на визначеному рівні активності). Звідси необхідність перспективної господарської оцінки капіталовкладень у відповідні заходи.

Витрати, пов'язані з якістю, — це сукупність витрат, які викликані вимогою досягнення або підтримки визначеного рівня якості на підприємстві, тобто зумовлені заходами щодо запобігання помилок, планованим контролем якості, виправленням помилок усередині і поза фірмою, а також виконанням зовнішніх менеджерських функцій у даній галузі. При класифікації відповідних витрат можна виділити три підходи: розподіл витрат з орієнтацією на конкретні дії; розподіл з орієнтацією на ефективність; врахування витрат в сегменті помилок. Орієнтація на конкретні дії передбачає три класичні розподіли витрат – витрати профілактики, витрати контролю і витрати помилок. Витрати профілактики (попередження) визначаються видами активності, що спеціально започатковуються, щоб уникнути відхилень від необхідного рівня якості. Витрати контролю виникають у зв'язку з вимірюваннями, оцінками, аудиторськими перевірками, що гарантують відповідність товарів і послуг встановленим нормам, стандартам і/або вимогам. Витрати помилок є результатом дій, що викликані недостатньою відповідністю товарів і послуг нормам, стандартам і вимогам. Залежно від місця виникнення помилок витрати класифікують як внутрішні (наприклад, на додаткове опрацювання) або зовнішні (наприклад, з гарантійного обслуговування). У рамках другого напрямку класифікації — розподіли витрат з орієнтацією на ефективність — виділяють витрати відповідності і невідповідності товарів і послуг вимогам клієнта. Витрати відповідності сприяють успіху підприємства в тому плані, що виправдовують очікування клієнта. У цю категорію входять витрати, пов'язані з заходами щодо довгострокового виключення помилок і попередження ризиків їх виникнення. Витрати невідповідності є, по суті, марною витратою ресурсів, коли засоби спрямовуються на виробництво товарів і послуг, що не відповідають з погляду якості вимогам споживача. У цій групі також розрізняють зовнішні і внутрішні витрати.

Початкові витрати з орієнтацією на конкретні дії стали враховуватися тоді, коли в умовах масового виробництва профілактика помилок займала центральне місце в управлінні якістю. Сьогодні така діяльність є лише локальним аспектом менеджменту якості, що став завданням загального управління фірмою.

Витрати управління якістю віддзеркалюють вартість ресурсів, що споживаються для забезпечення клієнта товарами і послугами, які відповідають його вимогам.

Корисність служить мірою для оцінки досягнення цілей, що ставляться перед управлінням якістю. Залежно від цілей корисність може бути зовнішньою або внутрішньою. Внутрішня корисність виражається в удосконаленні товарів і послуг, що випускаються, і загального позитивного впливу управління якістю, передовсім на рівень витрат виробництва. Сюди ж можна віднести поліпшення виробничого процесу (наприклад, зниження простоїв) і попередження помилок (наприклад, скорочення браку). Зовнішня корисність від управління якістю досягається внаслідок досягнення цілей, що впливають на поведінку клієнта. Головною детермінантою є задоволеність клієнта. Управляючи задоволеністю, можна впливати (непрямо) на лояльність клієнта і його особисту комунікацію з навколишніми і тим самим досягати збільшення виторгу. Задоволеність виявляється у повторних і частіших покупках, у рішеннях придбати товари або послуги, якими клієнт раніше не користувався, і т.п.

Отже питання управління якістю виходить на передній план для підприємств, котрі планують захопити більший сегмент ринку. У разі переважної нецінової конкуренції, та насиченого ринку саме висока якість продукції є головним для успіху.

Література:

1. Манфред Брун, Домінік Георгі. Управління якістю: витрати та прибуток // Проблеми теорії та практики управління. 2000. № 1. С. 97.
2. Якість, інновації, освіта и CALS – технології. Міжнародний симп. (8–15 травня 2005 г., Шибеник, Хорватія). Рішення міжнародного симпозиуму. Якість. Інновації. Освіта. – 2005. – № 2. – С.2–4.

ЕФЕКТИВНА МОДЕРНИЗАЦІЯ ПІДПРИЄМСТВА

С.С.Свірідова, к.е.н., доцент
Т.А.Серпіонова

Одеський національний політехнічний університет

Рано чи пізно перед будь-яким підприємством гостро постають питання, пов'язані зі зниженням собівартості продукції, розширенням її асортименту, скороченням трудомісткості виробничих процесів, застосуванням прогресивних технологій. Всі ці та багато інших завдання успішно вирішуються шляхом проведення ефективної модернізації виробництва. Більшість підприємств нашої країни працюють на морально і фізично застарілому обладнанні зробленому 15 і більше років тому. Основними недоліками даного обладнання є низька ремонтпридатність у зв'язку з відсутністю запчастин, відносно низький рівень продуктивності та якості продукції, що випускається, часті простої через вихід з ладу окремих вузлів устаткування, великі витрати часу на пошук несправності.

Життя в умовах торгової конкуренції змушує виробників вести цілеспрямовану роботу щодо підвищення конкурентоспроможності продукції, зміцненню її позицій на ринках збуту.

Для вирішення цієї проблеми найкращим способом є установка сучасного устаткування в замість застарілого. Але основною перешкодою для реалізації даного способу найчастіше служить висока вартість нового обладнання. При цьому існує необхідність у зупинці даної частини технологічної лінії виробництва або зниження обсягів виробництва на час проведення монтажних робіт, робіт з підготовки до установки нового обладнання та проведення монтажних і пуско-налагоджувальних робіт.

Цілі модернізації підприємств:

- випуск нової продукції та / або продукції з покращеними характеристиками;
- підвищення ефективності парку технологічного обладнання;